

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos
Tekijä-Författare-Author Eräranta, Kirsi		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Isäkysymys: Sukupuolen hallintaa perheen kautta Suomessa 1990- ja 2000-lukujen vaihteessa		
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2004-01-30	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 136
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Suomalaisen perheajattelun ja -käytäntöjen voi havaita 1990- ja 2000-lukujen kuluessa muuttuneen: Perheasiantuntijoiden neuvot ja huomio, jotka vuosikymmeniä keskittyivät äitiin, kohdistetaan nyt yhä useammin isään. Tutkimus tarkastelee sitä, miten ja missä yhteyksissä isyys problematisoituu tämän hetken suomalaisessa hyvinvointiyhteiskunnassa. Se kysyy myös, minkälainen sukupuolinen, yksilöllinen ja sosiaalinen isäsubjekti näissä problematisaatioissa rakentuu.</p> <p>Foucault'laisen hallinnan analytiikan avulla tutkimus analysoi isäkysymyksen ympärille muodostuvia käytäntöregiimejä ja tutkii genealogisesti sukupuolen ja sukupuolieron jäsentymistä niissä. Se jatkaa Jaana Vuoren (2001) väitöstutkimusta tarkastelemalla vanhemmuuden nykyrationaalisuuksien ohella perheiden hallintaan liittyviä havaitsemisen, käytäntöjen ja identifiikaation muotoja. Samalla se elaboroi empiirisesti Jacques Donzelot'n (1979) hahmotelmaa hallinnasta perheen kautta suomalaisessa kontekstissa. Aineisto koostuu kuudesta vuosina 1998–2001 ilmestyneestä isyyttä käsittelevästä hallinnollisesta tai asiantuntijatason julkaisusta.</p> <p>Tutkimustulosten mukaan isyys problematisoituu suhteessa lapseen, naiseen, ”yhteiskuntaan” ja itseen. Näissä kaikissa ongelma koskee yleisesti ”isän puutetta”, ja erottelu ydin ja ero- tai yksinhuoltajaperheen välillä on keskeinen. Läpi neljän alueen voidaan kuitenkin erottaa kaksi käytäntöregiimiä, joissa isyys tulee pulmalliseksi omilla tavoillaan. Äidinhoivan käytäntöregiimissä tehdään ongelma isän perinteisen paikan menetyksestä. Siinä tuotetaan ratkaisuksi ydinperhettä, jossa äiti hoitaa lapset ja kodin, isä elättää, ja jossa sukupuolittunut työnjako myös perheen ulkopuolella saa mielensä äidin hoivaroolista. Jaetun vanhemmuuden käytäntöregiimissä kyseenalaistetaan äidinhoivan tapaa artikuloidea isyyden pulmallisuus ja vaaditaan, että miehen on itse luotava itsensä isänä. Siinä tehdään ydin- tai uusperhettä, jossa naisten ja miesten roolien välillä ei ole ehdotonta rajaa, ja jossa niin isän kuin äidinkin elämään kuuluu sekä perhe että ansiotyö. Käytäntöregiimien välinen kamppailu tihentyy kiistaan sukupuolesta ja sukupuolierosta.</p> <p>Kaksi käytäntöregiimiä tarjoavat omanlaiset ratkaisunsa erilaisiin perheenjäsenten välisiin ristiriitatilanteisiin. Julkinen valta ja sen instituutiot kuten neuvola ja vanhempainvapaaajärjestelmä tekevät ”kompromissin” niiden välillä: vaikka niissä otetaan eksplisiittisesti kantaa jaetun vanhemmuuden puolesta, kotiin kutsutaan äidinhoivan mukaisesti juuri lapsen biologista, ydinperheessä elävää isää. Arkivanhemmuudessa molempien vaihtoehdot suvaitaan perheen yksityiseen alueeseen vedoten, jolloin isäsubjektin isyys pysyy yksilöllisenä, yksityisenä asiana. Isäkysymyksessä rakentuva ”hyvinvointihallinnan kriisi” voidaan ymmärtää kansalaispelin ja paimenpelin hankalana yhteensovittamisena: Työelämässä ja yhteiskuntapolitiikassa isä nähdään vapauksia ja oikeuksia käyttävänä tasa-arvoisena kansalaisena; perhettä koskevissa instituutioissa puolestaan elävänä olentona, jonka hyvinvoinnista täytyy huolehtia yksilönä ja väestön osana. Isä- ja äitkansalaisen asemat eivät kuitenkaan ole symmetriset, ja avioerot uhkaavat isän psykososiaalista selviytymistä. Isäkysymyksessä sovitellaan ristiriitaa isäsubjektin palkkatyöläisenä ja isäsubjektin vanhempana välillä.</p>		
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>sukupuoli - hallinta - Suomi - 1990-luku - 2000-luku</p> <p>isyys - perhepolitiikka - Suomi - 1990-luku - 2000-luku</p> <p>miehet - perhekasvatus - Suomi - 1990-luku - 2000-luku</p> <p>perhe - asiantuntijuus - vanhemmuus</p> <p>governmentality - perhesosiologia</p> <p>hallinnan analytiikka - sukupuolierot</p>		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		